

SONUÇ

Çocuklar sokakta yaşamaya itilmezse:

- kanunla ilişkiye giren;
- okulu bırakan;
- ve sokakta çalışan çocuk sayısı azalacak;
- çocukların cinsel istismara uğrama riski düşecek;
- yüksek risk altındaki düşük gelirli ailelerin aile içi ilişkilerinde genel bir iyileşme;
- ve ergenler için daha iyi sosyal gelişim sağlanacaktır.

Sokakta çalışmaya ve/veya yaşamaya itilen çocuk sayısının azalması Türkiye için çok önemlidir. Bu:

- tüm çocuklar için iyileştirilmiş çocuk bakım ve koruma standartlarının geliştirilmesi;
- bir çok ailenin içine düştüğü yoksulluk döngüsünü kırma fırsatı;
- ve sosyal hizmet sunumunda genel bir iyileşme anlamına gelecektir.

SPONSORLAR İÇİN

Çocukların sokak yaşamından uzaklaştırılmasına destek olmak tüm Türkiye için önemli bir kazanım olacaktır. Ayrıca bu, destek sağlayanlar ile yerel yönetimlerin işbirliğini geliştirecektir.

Çocukların sokak yaşantısına itilmesini önleyecek, gelişimlerini destekleyecek tesislere, üniforma ve ekipmanlara ihtiyaç olacaktır. Bu tesisler, üniforma ve ekipmanlar destek olan kurumların markalarını yansıtabilecekleri ideal ortamlardır. Kurumların gösterdikleri bu sosyal sorumluluğun tüm ortaklarla birlikte kamuoyuna yansıtılması ise çok etkili bir halkla ilişkiler çalışması olacaktır.

En savunmasız durumda olan bu çocukları koruyan kurumların desteği tüm halkın konu ile ilgili duyarlılığını artıracaktır. Ayrıca böylesine kritik bir konuya destek veren sponsor, sosyal değişimin en önemli kurumları arasında önemli bir yer alacaktır.



BÜTÇE (ABD doları)

Toplam:	1.650.00
İstanbul:	300.000
Diğer şehirler (her biri):	150.000

Sokakta Yaşayan ve/veya Çalışan Çocuklar

Kentsel yoksulluk ve dışlanma halkasının kırılması

unicef

DURUM

Türkiye’de en az 42.000 çocuğun sokaklarda yaşadığı ya da çalıştığı tahmin edilmektedir; ancak gayri resmi rakamlar 80.000’e kadar çıkmaktadır. Bu çocukların büyük çoğunluğu, çok az belediyenin sağlayabildiği daha iyi yaşam standartları arayışı içinde şehirlere akın eden ve sosyal olarak sınırlılıkları olan göç etmiş ailelerden gelmektedir.

Bu çocukların sayılarının artması ailelerin artan yoksulluğunun etkilerine en görülür tepkidir. Bu çocukların bir çoğu okula düzensiz gitmekte ve öncelik olarak sokaklarda çalışmaktalar; eğitimleri de kaçınılmaz olarak ikinci sırayı almaktadır. Sokaklar hayatlarının büyük bir parçası olsa da bu çocukların çoğu hala aileleriyle yaşamaktadır ve yoksullukları ailelerinin durumundan kaynaklanmaktadır.

Sokakta yaşamaya itilen çocukların nispeten küçük bir bölümü ise ev ve aileleriyle daha zayıf bağlara sahiptir. Yoksulluk ve sosyal dışlanma yaşayan ailelerin genelinde aile içi güvensizlik ve çatışma görülür. Bu ortam yüzünden yıpranan çocuklar evleri, aileleri ve eğitim sistemi ile bağlarını kısa zamanda koparmaktadır.

Birçok şehirde sokakta yaşayan ve/veya çalışan çocuklara sunulan hizmetler, çocukların madde bağımlılığından kurtarılması, çocukların ailelerine geri döndürülmesi ya da ailelerin çocuklarını sokakta çalıştırmaktan vazgeçmesinin sağlanması ve geçici barınma imkanlarının sağlanmasına odaklanmıştır. Bazı durumlarda, bu rolü sivil toplum kuruluşları ve belediyeler üstlenmektedir.

ÇÖZÜM

Çocukları sokakta yaşamaya ve/veya çalışmaya iten nedenler, çocuklar ve aileleri için pratik ve kalıcı çözümlerle ele alınmalıdır:

- ebeveynlerin ve çocukların aile içi iletişimi geliştirmek için eğitim, beceri ve bilgiye ihtiyacı vardır;
- çocukların sağlık, eğitim ve gelişim ihtiyaçlarının karşılanmasına dair hakları ailelerce ve hizmet sunanlarca korunmalıdır;
- ergenlerin spor, dinlenme, eğlence ve eğitim etkinlikleri gibi, sokak yaşantısına gerçek alternatifler oluşturacak aktivitelere ihtiyacı vardır;
- çocukların mevcut hizmet sunumundaki boşluklar nedeniyle gözden kaçırılmasını önlemek için daha fazla koordinasyona ihtiyaç vardır.

Bir çocuk sokakta yaşamaya itilmiş ise:

- ailelere yönelik sağlık, beslenme, sosyal yardımlar ve geçici konaklama imkanları birbirini tamamlayacak şekilde koordine edilmelidir;
- çocuğu ailesiyle yeniden bir araya getirme süreci mümkün olan ilk fırsatta başlatılmalıdır;
- yapılan müdahalelerin geçici çözümler olarak kalmaması için etkiliği izlenmelidir.

HEDEF

Sokakta yaşamaya itilen çocuklar sorununun en çok görüldüğü öncelikli iller olan İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Diyarbakır, Adana, Mersin, Bursa, Erzurum ve Gaziantep’te paydaşlarla stratejik eylem planları geliştirilmelidir:

- toplumun, sokakta çalışan ya da yaşayan çocukların bir tehdit oluşturmadığına aksine bu çocukların kendilerinin tehdit *altında* olduğuna ikna edilmesi gerekmektedir;
- konunun toplumsal sonuçlarını açıklığa kavuşturmak için medya desteği alınmalıdır;
- çocukları risk altında olan ailelere sunulan hizmetler ev ziyaretleri ile desteklenmelidir;
- ebeveynlere erken çocukluk gelişimi ve ergenlerle iletişim becerileri ile ilgili eğitim ‘aile eğitimleri’ ile sağlanmalıdır;
- düşük gelirli aileler çocuklarının sokakta çalışarak elde ettiği kazancın yerine Şartlı Nakit Transferi uygulamasından faydalanmaya teşvik edilmelidir;
- kız çocuklarının eğitimine yönelik *Haydi Kızlar Okula!* Kampanyası çalışanları, ilköğretime kayıt ve devamı sağlamak için ilgili ailelerle birlikte çalışmalıdır;
- kentlerin dezavantajlı bölgelerinde yaşayan aileler için daha fazla spor ve eğlence/dinlenme etkinliği düzenlenmesi desteklenmelidir.

Sorunun çözümü için hem merkezi hem de yerel yönetimler gerekli ilgi ve politik desteği sağlamaktadır. Ancak sosyal hizmetleri sunan kurumların kaynak kısıtlılığı yüzünden çözüm için özel sektörün maddi desteği gereklidir.